Sfarmă-piatră

Director: Al. Gregorian

113

„O problemă evreiască — da!

D. ALVIN STEINKOPF, directorul pentru Europa al marei agenţii americane „Associated Press", a avut cinstea să fie primit deunăzi în audienţă de Suveranul României. Iată textul interviewului obţinut de reprezentantul lui „Associated Press" şi care a fost răspândit celor trei mii de ziare şi publicaţiuni din tot cuprinsul Americei, abonate la această agenţie:

PROBLEMA EVREEASCA

M. S. Regele Carol al II-lea în cursul unei audienţe de o jumătate de oră, în liniştitul Său birou, care e o cameră însorită în Palatul Regal din inima Bucureştilor, mi-a spus, că lumea nu trebue să se teamă de vreun progrom în România.

— „O problemă evreiască — da! Avem una şi ne luptăm cu ea", a spus Regele.

„Cum vom soluţiona până în cele din urmă această problemă, nu este încă tocmai limpede pentru moment, dar primul şi importantul punct al politicei noastre, va fi să nu existe violenţe contra evreilor. De aceasta suntem siguri".

M. S. Regele Carol, într'o uniformă de culoare oliv, brodată cu aur, şedea la un birou mare de mahon. Era întruchiparea unui calm nemărginit, radiind încredere în viitor şi părea absolut sigur că problemele copleşitoare întâmpinate de Guvernul Său, vor fi soluţionate satisfăcător.

M. S. Regele Carol II

— „Este lesne de înţeles, că în Statele Unite ale Americei, există interes pentru evenimentele din România, pentrucă d-voastră înşivă aveţi mulţi evrei, cu siguranţă mai mulţi decât noi", observă Regele.

„Este de înţeles că în unele părţi să se ivească îngrijorări. Dar se poate afirma cu cea mai mare autoritate că România n'are intenţia să îngădue vre-o neomenie".

„Cum va fi soluţionată problema în toate fazele ei, nu se poate stabili definitiv de pe acum".

NU EXISTA UN PROECT DE DEPORTARE IN MASSA

Intrebând pe Majestatea Sa dacă există vre-un proect pentru deportare în massă sau pentru colonizarea evreilor în altă regiune a lumii, Regele Carol a spus că guvernul Său, n'a studiat încă chestiunea în amănunţime.

— „Ne-am simţi, bineînţeles, uşuraţi, — a spus Regele, — dacă am vedea pe unii dintre evreii cari trăiesc la noi, plecând de aici, de bună voie. Dar până acum nu s'a studiat încă posibilitatea unei îndepărtări în massă şi nimeni nu s'a gândit unde s'ar putea duce. Doar o astfel de problemă, este greu să fie abordată numai de România singură. Această chestiune ar necesita o acţiune internaţională şi până acum nimeni n'a luat o asemenea iniţiativă".

POLITICA EXTERNA

Regele vorbeşte perfect englezeşte, repede şi plăcut. Surâde adeseori. Ascultă atent, cu ochii Săi foarte albaştri aţintiţi asupra oaspetelui. Prinde intenţia întrebării înainte de a fi sfârşită, şi răspunde cu spontaneitate într'o formă desăvârşită. Regele poartă o mică mustaţă blondă. Părul Său blond e uşor ondulat, — iar înfăţişarea Sa, luminoasă. Inalt şi chipeş, este sigur de Sine şi de destinul României.

— „Acest destin, — zice Regele — trebuie găsit în tovărăşia şi cooperarea cu vechii prieteni. Aceşti prieteni sunt: Franţa, Anglia, Inţelegerea Balcanică şi Mica Inţelegere".

„In unele cercuri se pare că ar fi fost oarecare nelinişte pentru că ne-am apropiat ceva mai mult de alţii. Dar Eu vă afirm cu siguranţă că nu avem nici un gând de o schimbare în politica externă a României. S'ar putea poate spune, că România şi-a dobândit prieteni noui, fără a micşora pe cei vechi".

CE ESTE FASCISMUL?

Intrebat dacă România se îndreaptă spre o cale autoritară apucând în spre fascism, Regele a răspuns printr'o întrebare:

„Ce este fascismul?" a vrut să ştie Regele, care n'a voit să fie păcălit de vre-un cuvânt care să cuprindă o definiţie vagă.

După ce s'a căzut de acord că fascismul implică conducerea Statului de către un om, sau de un mic grup de oameni, fără consimţimântul tocmai perfect al cârmuiţilor, Regele întreabă: „Asta oare este situaţia aici la noi?"

La Bucureşti în momentul de faţă, circa 19 partide politice se pregătesc pentru alegerile parlamentare dela 2 Martie. Opoziţia făcută de unele din ele guvernului Goga, e sgomotoasă şi entuziastă.

Părea clar că Regele lăsa să se înţeleagă că, atâta timp cât opoziţia ţipă şi se manifestă, cu siguranţă că nu poate fi vorba de aplicarea principiilor fasciste în România.

PROBLEMA MINORITATILOR

Desfăşurarea evenimentelor dela Geneva, unde s'a amânat discuţia asupra atitudinei României în privinţa minorităţilor, I-a făcut plăcere Regelui Carol.

— „Noi nu căutăm să evităm astfel de discuţii, — a spus Regele — dar trebue să se înţeleagă că un guvern nou, pornit pe cale nouă, are nevoie de mai mult timp, decât numai de câteva săptămâni, spre a-şi fixa politica şi pentru a adânci o astfel de problemă".

PACEA VA FI MENŢINUTA

Regele Carol şi-a exprimat credinţa că totuşi pacea lumii va fi menţinută.

— „Chestiunile de pace sau de război, a spus Majestatea Sa, — sunt extrem de complicate şi pot interveni prin surprindere întorsături pe care nimeni nu le poate prevedea. Dar Eu sunt un optimist şi cred că ne vom găsi calea spre o pace sigură".

STAGNAREA AFACERILOR DIN STATELE UNITE INGRIJOREAZA PE EUROPENI

Regele Carol, — cu ochii Săi sclipitori — Ii place la rându-I să pună El întrebări din când în când. Interesându-Se de America, spune că ştirile despre o stagnare a afacerilor de acolo, „îngrijorează foarte mult pe europeni".

Regele Carol a vrut să ştie care clădire: „Chrysler" sau „Empire State" — e mai înaltă şi se întreba dacă Roosevelt va încerca să se aleagă pentru a treia oară Preşedinte, şi a adăugat: „A rupt cu multe tradiţii, nu-i aşa?".

Regele a amintit că a petrecut foarte bine, când a vizitat Statele Unite în 1919, şi a adus laude americanilor de origină română, pentru că şi-au păstrat multe din obiceiurile lor pitoreşti, în noulle lor căminuri.

Sbor alb

Te văd destin rumân în straie albe
pe munţi: tânăr păstor de veacuri sure:
Tu-ţi svârli elanu'n străluciri de salbe
pe ape unduite 'n verde de pădure.
Din vrerea ta de cneaz învălurit de ani,
durat sub schele de cieştar cerese,
curg peste plaiuri şi 'n Parânguri cresc
giorii trezite 'n steme de hatmani.
Arhanghelul cu braţul greu de fier
te-a învesmântat în veşnicii de zale...
...şi tu — sbor alb — rupt din avântul dac
te-ai înălţat în raze către cer,
să duci Dumnezeirii prinosurile tale...
şi să aprinzi făclia credinţei peste veac.

V. Oprescu-Spineni

Avem una şi ne luptăm cu ea"

Ofensa neamului

Ceeace era de aşteptat s'a şi întâmplat: la întâia încercare a unui guvern românesc, — în speţă guvernul Goga — de a revizui pe veneticii iudaici introduşi prin fraudă în cetăţenia română, Congresul Evreesc Mondial ne-a reclamat la Societatea Naţiunilor.

Congresul Evreesc Mondial, rezumat în comitetul executiv permanent, e suprastatul naţional iudaic, expresia solidarităţii internaţionale, de sânge şi de cult mozaic, a evreilor de pretutindeni. E guvernul sui generis al lor, cu pretenţii de autoritate peste toate guvernele naţionale. Prin urmare, această organizaţie politică există de vreme ce ne-a reclamat. De altfel, ea s'a divulgat întâia oară din plin, în ochii lumii întregi, în anul 1933, după instalarea naţional-socialismului la cârma Germaniei. Atunci, acelaş Congres Evreesc Mondial a decretat boicotul universal împotriva a tot ce e producţie germană, materială sau spirituală.

Efectul acestui boicot? Nu se poate zice că a fost nul de vreme ce a creat o serie de dificultăţi internaţionale guvernului berlinez; dar astăzi se poate constata că nici pe departe n'a atins scopul imaginat de diabolica perversitate a spiritului iudaic. Fără putinţă de desminţire, boicotul de-atunci, cu toată răsunătoarea lui reclamă, s'a cufundat în zădărnicie şi neputinţă. Germania, deşi stat industrial cu stringente necesităţi de desfacere pe pieţele externe, nu s'a lăsat intimidată. Ea şi-a continuat metodic programul de deparazitare a organismului naţional, fără să renunţe la vreuna din drasticele măsuri plănuite mai dinainte.

Ce-am putut noi observa cu acel prilej, care ne-a dat zilnice comentarii în paginile „Calendarului"?

1. Că există într'adevăr suprastatul evreesc, care până atunci trăise şi lucrase ocult ca francmasoneria; sub numele de Kahal, nemuritorul doctor Nicolae Paulescu vorbise pe larg şi amănunţit despre el în râsul presei iudeo-democrate care, tăgăduind categoric existenţa vreunei astfel de organizaţii, o declara nălucire de creer în febră antisemită.

2. Că evreii, în orice ţară s'ar găsi, cetăţeni sau paşaportari, se consideră membri ai acestui suprastat iudaic şi-i execută ordinele în pofida oricărei suveranităţi a statelor găzduitoare; amintiţi-vă în această privinţă de războiul economic pe care l-au prestat atunci în hotarele statului român împotriva Germaniei hitleriste.

3. Că suprastatul iudaic, a cărui atotputernicie părea fabuloasă câtă vreme existenţa lui era ocultă, imediat ce s'a dat pe faţă s'a dovedit de o tărie foarte relativă prin însuş boicotul neizbutit. In lupta făţişă iudaismul e sortit să nu reuşească. Toate triumfurile lui se datoresc manevrelor din culise şi marilor pseudonime sub care a lucrat: umanitate, democraţie, civilizaţie, toleranţă, marxism, etc.

In ce priveşte România, metoda ocultă de până ieri a dat roade imense: sinistru samsar al morţii în timpul războiului, chibiţ infernal la încheierea tratatelor de pace, inspirator la fundarea Societăţii Naţiunilor şi sufleur din cuşcă la hotărîrile ei, suprastatul iudaic, veşnic şi pretutindeni prezent, ne-a impus drepturi cetăţeneşti pentru evreii „pământeni", ne-a vârît pe gât sutele de mii de venetici, i-a încetăţenit şi pe aceştia prin conrupţie, i-a colonizat în brazda noastră străbună şi i-a făcut tabu. Nimic din toate acestea n'ar fi izbutit dacă ar fi lucrat direct şi făţiş. Metoda goimului interpus i-a asigurat succesul. Cu laţul jurămintelor masonice de gât, elitele politice şi intelectuale ale popoarelor au slujit lui Israel în numele idealurilor supreme ale umanităţii. Nu jidovul ne-a comandat aparent, ci Anglia sau Franţa sau Statele-Unite, ai căror reprezentanţi în forurile internaţionale determinante nu erau în realitate decât megafoanele ocultei iudaice.

Astăzi, după douăzeci de ani de iscusită înşelăciune şi meşteşugită minciună, conştiinţa naţionalistă a României ştie precis cu cine are a face. Congresul Evreesc Mondial ne-a reclamat la Geneva. Suprastatul iudaic ne-a declarat războiu făţiş ca acum cinci ani Germaniei. Kahalul, prin urmare, există: el nu e o halucinaţie a creerelor „bolnave de antisemitism", cum susţinea cu mârşavă ipocrizie presa jidovească. Această simplă demascare însă taie considerabil din efectul scontat al demersului.

N'avem la îndemână textul întreg al reclamaţiei, deşi, într'un asemenea caz, guvernul nostru, în propriul său interes şi în sfântul interes al acestei ţări, trebuia să şi-l procure cu orice chip şi să-l divulge prin toate mijloacele. Căci orice partid şi orice persoane ar fi la cârmă, o asemenea pâră de-o îndrăzneală fără margini nu le priveşte numai pe ele, ci neamul românesc întreg şi statul care îl personifică. Din fragmentele date în telegrame înţelegem însă că Congresul Evreesc Mondial nu admite revizuirea cetăţenilor frauduloşi anunţată de guvernul român. Să notăm că această chestiune nu se găseşte în momentul de faţă decât în faza de principiu enunţat. Curioasă mentalitate iudaică! Ea nu admite nici măcar în principiu să se vorbească de fraudă când e vorba de fiii aleşi ai lui Israel. Devenit cetăţean prin fals, veneticul îmi fură o parte din suveranitatea naţională. Dar eu, românul, n'am dreptul să-l declar fraudulos. In schimb, evreul are prerogativa divină de a falsifica, de a fura şi de a fi ocrotit în fărădelegea lui — în numele umanităţii!

Reclamaţia dela Geneva nu are astfel nici un fundament moral şi nici un fundament de drept. Ea ne pune în faţa unei mentalităţi aparte, pentru care totul e permis cu condiţia să fie în avantagiul lui Israel şi nimic din ce-ar atinge tabu-ul iudaic nu e permis.

Dar ce calitate juridică şi politică are Congresul Evreesc, oricât de Mondial ar fi el, să facă reclamaţii la Geneva împotriva unui stat naţional? Este acest Congres o entitate recunoscută în ordinea internaţională? Este el membru al Societăţii Naţiunilor? Nu. Demersul lui de organizaţie particulară, oricât de reală ar fi, e făcut în virtutea privilegiului imaginar de „popor ales", care se conduce după alte norme decât cele normale ale popoarelor celorlalte. Dacă societatea Naţiunilor n'ar avea substratul francmasonic, pe care îl are, fiţi siguri că un asemenea demers n'ar fi fost luat în consideraţie. Congresul Evreesc Mondial nu l-ar fi făcut, poate, dacă nu s'ar fi bizuit pe substratul francmasonic şi pe obligaţiile cu jurăminte ale reprezentanţilor dela Geneva.

Numai astfel ne putem lămuri şi cealaltă latură a chestiunii şi anume: hipersensibilitatea desfrânată şi tonul imperativ al demersului, pretenţia ca imediat Societatea Naţiunilor să se frângă în faţa voinţei lui Israel, să discute şi să rezolve petiţia, interzicând revizuirea plănuită în România. Dictatura ocultă de ieri asupra lumii creştine s'a aşezat într'o poziţie de ridiculă enervare astăzi când a încercat să se exercite făţiş. Bufniţa e înspăimântătoare când ţipă din întunericul nopţii, dar devine caraghioasă la lumina zilei.

Demersul iudaic intempestiv, făcut sub o impulsiune anormală, a înregistrat deocamdată un eşec. Petiţia n'a obţinut urgenţa pretinsă cu bătaie din picior, şi a fost canalizată în ruajul formal, pentru a fi discutată peste două luni. Telegramele ne-au vestit că aceasta înseamnează un mare succes al delegaţiei române la Geneva. Un articol foarte substanţial din Universul dela 1 Februarie, („Reclamaţiile evreeşti dela Geneva"), care e singurul lucru de seamă scris în presa noastră cu acest prilej, ne lămureşte că succesul acesta e de ordin pur formal, dar e incontestabil un succes. Il datorăm minţii elastice a ministrului de externe, d. Istrate Micescu, care e tot atât de la locul lui pentru ordinea nouă ce se afirmă, cum era d. Nicolae Titulescu pentru ordinea veche ce s'a dus. Societatea Naţiunilor s'a dovedit o anexă de acrobaţie a inteligenţii juridice. Şi atâta vreme cât sântem hărţuiţi acolo, personalităţi ca Istrate Micescu sânt tot ce putem opune mai oportun şi strălucit talazului de chiţibuşuri formale cu care sântem asaltaţi.

Dar dincoace de formalismul manifestat al grandioasei instituţii geneveze intrate în agonie, şi de presiunile şi ameninţările mărturisite sau nu, pe care guvernul nostru le păstrează prea mult pentru el şi ni le comunică prea parcimonios, există realitatea mare şi gravă a problemei evreeşti în viaţa neamului nostru, problemă ridicată pe primul plan de însuş Maiestatea Sa Regele Carol II. Fiecare dintre noi, partide sau indivizi, vom fi având câte un ghimpe destinat guvernului Goga, dar în momentul de faţă acest guvern e angajat într'o luptă mare, care nu-l priveşte numai pe el, ci neamul nostru întreg. Iar angajamentul guvernului e pecetluit, ca niciodată în politica României Mari, de cuvântul Regelui. In perioada electorală, în care ne găsim, atenţia e absorbită de meschinul succes de club. Insăşi tinerimea noastră universitară, atât de sensibilă de obiceiu la chestiunea naţională, s'a arătat în aceste zile turburată de lucruri absolut fără nicio importanţă. Fiindcă nu importă, domnilor naţionalişti, nici interesul electoral al cluburilor şi nici ofensa adusă doctorului Milcoveanu, în clipa când cea mai neruşinată ofensă se aduce neamului românesc şi statului nostru naţional prin reclamaţia intempestivă a jidovimii internaţionale la Geneva!

Auziţi? Congresul Evreesc Mondial, cu hipertrofia maladivă de totdeauna a spiritului iudaic, vrea să interzică statului român dreptul elementar de-a revizui microbii morţii introduşi în trupul neamului! Peste două luni vom fi târîţi din nou în spectacol internaţional. Nu guvernul d-lui Octavian Goga şi al d-lui Armand Călinescu, ci statul românesc însuş. Grava ofensă a infamei pâri iudaice trebuie să sgârie conştiinţa şi mândria fiecăruia dintre noi. Şi dacă guvernul acesta ne bruschează în chip inabil şi inutil, şi dacă se arată regretabil de neîndemânatic să ne ralieze pe toţi în jurul acestei probleme ce nu-l priveşte numai pe el, acestea nu sânt motive serioase să absentăm dela datoriile unanime ale naţionalismului.

Cu încrederea subită pe care i-o dă puterea, se prea poate ca d. Goga să se creadă singur în stare să facă faţă marilor dificultăţi, ce se ridică dincolo de hotare, unde cenzura sa nu mai are efect. In realitate, el nu va izbuti nimic dacă lumea nu va şti că are în spate vibranta voinţă unanimă a naţionalismului de a se scutura de paraziţi. Mârşava reclamaţie dela Geneva ne-a găsit încă odată desbinaţi şi preocupaţi de mărunţişurile politicei noastre interne. S'a dat semnalul unei teribile lupte împotriva noastră şi el a trecut pe lângă ureche ca un fapt divers oarecare.

Să ne reamintim însă ce-a însemnat o asemenea luptă când s'a deslănţuit împotriva Germaniei. E o experienţă la care am asistat şi ar fi stupid să nu fi învăţat nimic din ea.

E rândul nostru să intrăm în foc.

Germania a biruit. Dar biruinţa ei s'a ridicat pe blocul de stâncă al unei încăpăţânate solidarităţi de rasă. Nici tertipurile juridice ale Genevei, nici isteria universală a alianţei israelite, nici caracatiţa francmasonică n'au însemnat nimic în faţa acelei solidarităţi exemplare, unică în istoria Europei.

Când fiecare dintre noi se va simţi personal ofensat prin reclamaţia iudaică dela Geneva, vom trăi cu toţii miracolul aceleeaşi solidarităţi invincibile.

Nichifor Crainic

SĂ NU NE INTIMIDĂM!

Așa dar problema jidovească a intrat în preocupările oficiale, devenind politică de stat, și se cere să fie soluționată. După greutățile întâmpinate până să ajungem aici, acum se ridică însă altele: nu ne dă voe străinătatea. Intrucât dintr'o veche deprindere, am fost întotdeauna de o atenție bolnăvicioasă față de semnele de peste hotare, e probabil ca și de data aceasta să ne pierdem mințile.

Dacă va fi să fie așa, problema rămâne pusă, dar nesoluționată.

Va trebui, credem, în primul rând, să ne păstrăm calmul și orice cuvânt de intimidare să fie tratat cu indiferență, cunoscând că cei care-l rostesc își apără interesele lor, care interese de data aceasta sunt în mare conflict cu fundamentele existenții noastre. Va trebui să ne demonstrăm dreptul la viață, fiindcă se pare că ne este tăgăduit, și în fața lumii să arătăm tragedia înstrăinării pământului, avuțiilor și a tuturor căilor noastre de afirmare. Să arătăm realitatea așa cum este. Dar cum? Iată: dacă consimțim să stăm de vorbă cu Geneva și așteptăm ca dreptatea să ne vină de-acolo, să arătăm motivele pentru care ne-am răsvrătit. Guvernul, adică, e dator să facă o statistică a întregii populații dintre hotarele noastre, să dea un tablou precis cu numărul băștinașilor și al minoritarilor împărțiți după confesiuni. Statistica din 1930 a fost o minciună: rezultatele ei au fost date după indiciile democrației și ale iudeo-masoneriei. Ele nu pot forma o bază de discuție, acum când vrem să argumentăm o stare care a devenit imposibilă. Jidanii ne dau în cap la Geneva cu cifrele dela 1930, prin care se recunoaște în mod oficial că pe teritoriul României nu sunt decât 750.000 de jidani, adică mai puțini cu 100.000, față de numărul pe care-l reprezentau înainte de război. Se arată anume că în cuprinsul vechiului Regat, sunt doar 250.881 jidani, iar restul formează zestrea adusă de noile provincii. De unde rezultă, cum vedeți și dv., că populația jidovească este în mare descreștere și că n'avem motiv serios ca să ne alarmăm.

Dar noi mai avem și alte cifre. Sporul populației jidovești s'a produs într'un tempo uluitor. La 1859 nu erau decât 80.000 de javre, numai atât dacă vi se pare puțin, dar în douăzeci de ani, adică până la 1879, numărul lor a crescut la 400.000 — cifra e dată numai pentru teritoriul Vechiului Regat. De atunci și până azi, invaziile s'au produs necontenit, provinciile desrobite ne-au adus aglomerări imense de jidani care au imprimat regiunilor caracterul lor specific, iar condițiile de viață le-au dat putința unei înmulțiri considerabile. Dacă s'ar face o statistică dreaptă, în conformitate cu interesele naționale, pe care le-au trădat guvernanții complici ai lui Israel, cifrele ar arăta starea aceasta de copleșire care a dus la o totală desfigurare a provinciilor noastre.

Să se facă pe urmă tablouri cu situația jidanilor în industrie, în comerț, în afacerile bancare, cu rolul dominant pe care l-au avut în presă, în literatură, să se arate comparativ, mereu comparativ poziția lor față de elementul românesc. Să se culeagă date privitor la contribuția lor în producție și munca românească, să se arate confortul și bunele condiții de viață pe care le au în calitate de paraziți, alături de mizeria muncitorului nostru, care face pâinea și n'o mănâncă. Să se arate înfârșit toate clișeele mizeriei noastre, așa precum le-ați citit dv. în acele „Colțuri de cremene", ale unui suflet răsvrătit până la nebunie — Nicolae Ancuța Rădoi, — și care nu erau decât aspecte reale culese din marea suferință românească.

Acestea sunt argumentele cu care să mergem la Geneva. Să le arătăm în fața lumii. Și dacă nu sunt suficient de convingătoare, atunci să-i aducem la fața locului pe cei ce le pun la îndoială, să vadă cu ochii lor cum agonizează o națiune în al patrulea deceniu al veacului XX, căzută sub robia semită. Și când nici aceasta probă nu va fi îndeajuns de lămuritoare, când încă ni se va zice „nu e voe", atunci vom fi pe deplin înțeleși despre ce este vorba. Atunci vom pricepe că s'a urzit o conspirație împotriva neamului românesc sub patronajul umanitarismului genevez și al rudelor noastre și că intervențiile din Anglia sau Franța pentru ocrotirea jidanilor, sunt tentative de asasinat care ne privesc direct. Atunci ne vom putea număra prietenii și dușmanii.

Ce vor face dușmanii? treaba lor! Interesează ce trebue să facem noi. Dacă ne vom pleca fruntea și ne vom cere iertare, spunând că am greșit, de sigur, soarta pe care ne-o vor dușmanii, ni se cuvine. La polemică iarăș nu trebue să stăm.

Sunt atâți găgăuți cu ifose, atâți ratați care de departe, dela jocul de biliard, pretind că România li se datorește lor, atâtea Marghioale internaționale, pentru care olteanul are o expresie pe cât de dură, pe atât de nimerită.

Pentru noi, momentul actual este hotăritor. Ori lichidăm cu jidanii prin orice mijloace și cu orice riscuri, ori nu merităm să mai fim. Desigur, măsurile pot fi lente sau rapide. In cazul celor dintâi, va trebui să se pornească metodic. O interzicere categorică a oricărui iudeu de a mai activa în planul de viață spirituală care este exclusiv un domeniu al nostru. Desființarea trusturilor și cartelurilor, prin care au devenit împărații economiei românești, ridicarea tuturor concesiunilor care privesc produsele exploatate de stat, excluderea lor dela beneficiul furniturilor, o acțiune pentru românizarea comerțului și a industriei și desființarea tuturor institutelor care constitue privilegii speciale pentru jidani, cum ar fi școlile particulare, teatrele lor, etc.

A-i împărți în categorii, nu este o măsură prudentă. Insemnează că se pune în afară de legi un număr oarecare, iar ceilalți, cei mulți, cei care erau tot atât de frauduloși cu câtiva ani mai înainte, își fixează definitiv poziția, asigurându-se de o bază legală pe care le-o conferă tocmai regimul naționalist. Aceștia vor rămâne cu drepturi pline, beneficiind de toate libertățile, ba încă și de avantajul unei statornicii definitive, de care până aci ei înșiși se îndoiau.

Problema jidovească nu se poate trata fragmentar. Eu nu știu în ce măsură ne-au acaparat bogățiile ultimii veniți, și cât au ajuns să ne domine în literatură și presă, dar știu că aproape toți din cei ajunși în locurile de frunte, sunt născuți în țară. Dacă ei rămân la plinătatea drepturilor cetățenești, poate astăzi nu, dar mâine, sigur, își vor relua ocupațiile, fiindcă îi sprijinește legea și autoritatea statului.

Jidanii sunt ca focul: n'ai făcut nimic dacă-l stingi numai într'o parte și 'ntr'alta îl lași să ardă în toată voia lui. Deci, măsuri generale și fără menajamente, fără distincții și categorii. Măsuri severe și de neclintit, care să ajute procesul de eliminare pe cale de convingere reciprocă, a lui Israel unul și nedespărțit, nu numai a nenorociților vagabonzi. Evident, lucrul acesta nu se poate face decât în timp și oricât de mult s'ar strânge cercul libertăților, reprezintă maximum de bunăvoință din partea noastră.

Străinătatea, în loc să țipe astăzi prin megafoane un umanitarism pe cât de perfid pe atât de criminal față de noi, ar trebui să înțeleagă că o națiune nu-și poate semna actul de deces, făcând din teritoriul ei colonie jidovească.

Dacă puterile care ne-o cer sunt înduioșate de soarta lui Israel, n'au decât să-i pună la dispoziție teritoriile lor. Iar dacă în mod sincer vor să-i fie de un real folos, atunci să-i caute un loc sub soare, undeva, unde să fie numai el stăpân, fiindcă mai de vreme sau mai târziu, problema aceasta tot se va lichida.

Căci mai e un mijloc, ș'acesta are darul de a fi tămăduitor, oridecâte ori se trece peste limită. Vedeți, primejdia jidovească, la noi, nu mai poate forma o chestiune politică, iar diplomaticește aproape nici nu mai poate fi tratată. E atât de reală și a intrat în conștiința populară atât de adânc, încât orice discuție în jurul ei irită. E ca și cum s'ar pune la îndoială faptul că lumina ne vine dela soare. Ș'atunci, să nu se ajungă la măsura aceea rapidă, în care nu mai vorbesc legile, ci forța oarbă ridicată brusc de porunca salvării. Oricum, semnelor de peste hotare și amenințărilor ce ni se trimit, se cuvine să le răspundem cu bărbăție și demnitate.

Vasali, prin grația lui Dumnezeu și a eroismului românesc, nu mai suntem și nu mai putem fi. Iudeii ne-au creiat complicații cu adevărat grave în ceasul de naștere al statului nostru și totuși le-am biruit.

Atunci au fost călcate în picioare multe amenințări și par'că eram mai singuri pe lume.

Vremurile dela 1879 nu se mai pot întoarce. Și chiar de s'ar întoarce, ne găsesc, iată, cu o Românie Mare și cu un popor conștient de drepturile și misiunea lui.

Nu stă decât în vrutul acestui popor, calea pe care înțelege să-și facă rânduială pe pământul strămoșesc. Cu cât va fi mai neînduplecat și mai grabnic în hotărîrile sale, cu atât va isbuti mai mult, peste orice dușmănie și orice acțiune infernală.

Suntem în epoca gesturilor tari și e rândul nostru să ridicăm fruntea cu semeție, pentrucă de partea noastră e adevărul și e dreptatea lui Dumnezeu.

Pan. M. Vizirescu

ADUNARI POLITICE FEMENINE

Duminică 20 Ianuarie — după cum spun ziarele — o doamnă consilieră a convocat în sala unei primării pe toate doamnele din sector, pentru o consfătuire în privința acțiunii politice ce trebuie dusă în vederea alegerilor. Informația fiind cât se poate de laconică — desigur în mare contrast cu elocvența doamnelor care au luat cuvântul — nu ne spune dacă ședința a fost furtunoasă sau nu, și cât de însuflețite au fost cuvântările. Desigur, adunarea a fost animată de marele patriotism care a împins pe aceste doamne în politică, și de o înduioșetoare grije pentru conducerea țării. Poate s'au rostit cuvântări stropite cu lacrimi de emoție, poate s'a cerut — și de ce nu — ca la urma urmei să aibă și România falitii ei? In orice caz, guvernul poate fi liniștit: marile noastre politiciene au luat strașnice măsuri pentru reușita lui în alegeri.

Nu știu câte dintre româncele noastre vor fi ajuns la această treaptă pe scara progresului social, dar nădăjduesc că vor fi rămas încă destule care să-și vadă rostul și menirea lor. Nu de alta, dar vorba lui Creangă: dac'ar fi să iasă toți învățați, n'ar mai avea cine să ne tragă ciubotele. Dacă ar fi să ajungă toate femeile consiliere, președinte de asociații, membre în diferite comitete, n'ar mai avea cine să înoade o ață.

Știu bine că se aduc mulțime de argumente în favoarea acestei așa zise emancipări a femeii, și că cele ce n'o împărtășesc sunt înapoiate, inconștiente, incapabile. Dar, Doamne, dacă ar fi să măsurăm contribuția la propășirea țării a acestor doamne despre care scriu gazetele, cu contribuția atâtor femei învăluite în cel mai obscur anonimat — de exemplu sutele de învățătoare care învață buchiile pe feciorii opincarilor — nu știu de partea cui ar înclina balanța.

Sărmanele noastre străbunici! Cât de sfinte au fost în ignoranța lor, cât de mari au fost femeile acelea inculte, îmbrăcate în pânză aspră și încălțate cu opinci, care îngenunchiau atât de amarnic și băteau smerite mătănii în fața icoanelor împodobite cu ștergare de ele făcute, prin munca mâinilor și a nopților de veghe! Și cât de mici, cât de neînsemnate suntem noi cele de astăzi, noi care credem că pe umerii noștri stă politica țării, dar ne sfiim să ne plecăm capetele ornamentate de cele mai complicate și mai bizare sisteme de bucle, sub luminița timidă a unei candele! Cât suntem de sărace sufletește noi care ne-am umplut mintea de toate sistemele filosofice, științifice și politice, dar ne-am golit inima de credință și de dragoste. Ce prăpastie amețitor de adâncă s'a săpat între blândele și smeritele jupânițe de altădată și între doamnele de astăzi care își lasă copiii în grija unor guvernante străine de neamul și credința noastră și cu țigara în gură pornesc — zice-se — să pună umărul la conducerea țării. Săraca țară! Ce va face ea în ziua când femeile — în numele unei false emancipări — vor cere să li se dea toate drepturile politice, și vor lăsa în plata Domnului căminele?

Mariana Ionescu

Hienele mizeriei noastre

Nu de mult, ziarul „Chemarea" din Iași, a publicat o listă și a făcut o socoteală, — cari amândouă sânt pur și simplu înfiorătoare.

Rugăm cetitorii să nu se lase înșelați de acest îndurerat preambul, care seamănă cu notele dintâi ale unui vechi și nespus de trist cântec al nostru, al nostalgiilor istoriei noastre care ne blestemă de atâtea ori din adâncuri nevolniciile. Nu va fi vorba aici de îndurerata agonie a orașului domnesc al Moldovei. Durerea acestei agonii am zăvorit-o în noi adânc de când a exploatat-o cu cinism macabru, sentimentalizând-o și trivializând-o în literatură, ceata aceea oribilă de scriitori jidoviți în frunte cu Mihail Sadoveanu. Oftând patetic de dorul unui Iași lânced și romantic la comanda editurii „Adevărul", după ce își părăsiseră cu lașitate orașul vechilor și cinstitelor glorii, mutându-se aici la București, în Sărindar, cu cățelul, cu purcelul și mai ales cu afacerile, — cabotinii aceștia desgustători ne-au făcut să simțim cât de singuratecă e moartea augustă de azi a Iașilor. Durerea ei am încenușat-o cu pietate străfund în suflet și n'o vom desvăli decât când ceasul reparațiilor istorice va sosi nu numai pentru ea, ci pentru toate durerile și revoltele acestei biete țări.

Nu va fi vorba nici de hidosul mucegai jidovesc ce a sufocat și măcinat acolo zidurile sfintei cetăți a ultimilor voevozi ai Moldovei. Ceea ce a fost odată plâns, ceeace a fost apoi strigăt și disperare, astăzi a devenit istorie. Și istoria nu mai are nevoie de vorbele noastre. Ea a pornit și nu se va mai opri până mâine, poimâine, — când cei cari vor avea cu adevărat curajul marilor eliberări, îi vor purifica Iașului sfințeniile de templu pângărite cu biciul și cu târnăcopul.

Noi vom lăsa neclătinate marile falduri de umbră ale trecutului, subliniind una din surprinzătoarele svâcniri de revoltă, — cari arată din când în când că Iașul Moldovei totuși trăește încă. Iașul acesta, în acest gest al său cel puțin, nu cere nostalgic ajutor, — ci ne ajută. Nu așteaptă îndemnuri, — ci îndeamnă. Gestul pe care vrem să-l subliniem și mai ales să-l folosim pentru crâncene învățături, — n'are nimic grandios în el. Singura și revoluționara lui măreție, — stă doar în faptul că e singur acuma, când ar trebui să fie unul din mii și zeci de mii la fel. In toată țara începând cu Bucureștiul...

Dar cine stă azi, — când zilele care sânt bat cu atâtea glasuri și chemări, când în zilele care vor veni se descifrează atâtea prevestiri de furtună, — să inventarieze răzbunător păcatele zilelor cari au fost de curând?!

Iașul, cu naivitățile lui romantice în aparență dar atât de fecunde în realitate, a încercat. Puținul cât a făcut, deschide o perspectivă cutremurătoare, chiar pentru cei cari știau cum stau lucrurile.

Iașul cel de azi, și-a cercetat anume primăria de ieri, — ca să se dumirească în ce fel a împărțit ea cele câteva sute de mii ale fondurilor sale „culturale".

Era firesc să-și pună această întrebare Iașul, care l-a văzut pe Eminescu descălecând dela studii, cu sufletul învolburat de entuziasme, cu mintea clocotind de planuri de faptă și de voințe de creație, ca să-l vadă apoi reîntors cu toată vlaga suptă, murind înnebunit de nedreptăți, de sărăcie și de mizerie.

E firesc însă să ne-o punem și noi, cei cari aflăm în fiecare an că a murit ca un câine-al nimănui, în cine știe ce ungher mizer al Capitalei sau al țării, — câte un scriitor stins de foame, de frig, de lipsa unei îngrijiri omenești. Când într'un singur an, ca 1937, ai bilanțul înfiorător a patru tineri scriitori morți în chipul acesta îngrozitor și rușinos pentru o țară cu pretenții de cultură, — Pavel Dan, Bogdan Amaru, Alexandru Sahia și Alexandru Călinescu, — e mai mult decât firesc să ceri socoteală.

Socoteala asta ne-o dă deocamdată numai Iașul.

E un bilanț și mai sinistru decât orice închipuire.

Iată-l.

E un tablou ce arată cum s'a distribuit sub încheiata guvernare liberală a lui Guță Tătărăscu „fondul cultural al municipiului Iași".

Cetiți-l:

„H. Burileanu (Haim Burăh) lei 20.500, C. Săteanu (Schönfeld) lei 20.000, Leopold Spiegler lei 17.000, Flavius (Iosif Neuman) lei 14.500, C. Vlad (Karol Kohn) lei 13.000, M. Caufman (Dan) lei 11.500, Basarabeanu (Lövensohn) lei 8.000, Paul Lazăr (Peretz Lazăr) lei 8.000, Grossvald Lazăr lei 9.000, Jean Melle (Ițhoc Hună) lei 6.800, Fundoianu (Wexler Oscar) lei 6.100, Jorj Berghiner (Gherș Berghiner) lei 6.000, ziarul „Lupta" (al fraților Honigman) lei 6.000, ziarul „Ziua" (Moise Schor) lei 5.000, ziarul „Jurnalul" (un comitet de jidani patronat de dr. I. Fr. Botez) lei 5.000, ziarul „Noutatea" lei 2.000, „Gazeta Capitalei" (Neuman) lei 3.000, J. Belfert lei 5.500, G. Liveanu (Gherș Lövensohn) lei 4.500, A. Taxier lei 4.000, J. Brand lei 3.600 Jean Pascal (Ițic Pascal) lei 3.500, Suzi Leizerovici studentă lei 3.000, dr. Stein (rabin, făcut pușcărie) lei 3.000, Z. Godell lei 3.500, Barasch lei 3.000, Z. Dessmond (Zalman) lei 3.000, dr. B. Fesetes lei 2.500, I. Gelas (Schmeyer) lei 2.500, Beno Caușanschy lei 2.500, Graur lei 2.500, Lelyon (Lazarovici Leon) lei 2.000, G. Isac lei 2.000, I. Bergher lei 2.000, Haim Flia lei 2.000, Radu Ionel (Rölich) lei 2.000, Sindicatul ziariștilor lei 2.000, Kofler Iancu (ad-tor „Ziua") lei 1.000, Pepy Solomon lei 1.000, C. Gall (Segal Carol) lei 1.000, D. Sirețianu lei 1.000, Braunștein (Brănișteanu) lei 1.000, Dorin Grosvald, lei 1.000, C. Duval (Davidson) lei 1.000, I. Devonel lei 1.000, Paul Leibovici lei 500.

TOTAL LEI 234.500.

Atâta a găsit guvernarea liberală în bugetul unui biet oraș agonizând cum e Iașul, ca să-i ghiftuiască pe toți acești perciunați cari n'aveau nimic comun cu cultura decât bietul alfabet românesc în care își scriau articolele și scrisorile de șantaj: două sute de mii și jumătate!

Pentru Pavel Dan, — care, se va vedea în curând din volumul ce-l vor edita Fundațiile Regale, promitea să devină unul din cei mai mari prozatori pe cari i-a avut literatura noastră, — nu s'au găsit banii cari să-l salveze printr'o operație făcută la timp. Pentru Heim Burăh zis Burileanu, pentru cine știe ce blană scumpă râvnită de balabusta lui, — s'au găsit îndată douăzeci mii de lei și cinci sute. Pe bietul Pavel Dan l-am simțit consumându-și viața ca o flacără de lumânare pe sfârșite, într'o febră de mai bine de 39°, pe banca examenului de capacitate, — fiindcă pentru talentul lui uriaș nu se găsea alt loc afară de cel de dascăl pierdut în cine știe ce orășel din Transilvania. Și chiar locul acesta amar și umil a trebuit să și-l plătească cu viața, plecând din spital la examene și dela examene la datoria istovitoare a catedrei. Dar pentru C. Schönfeld zis Săteanu, s'au găsit zeci de ziare și reviste jidovești care să-i publice, plătindu-l gras, ineptele culegeri de anecdote cu impertinente pretenții de istorie literară. Și s'a găsit o primărie românească liberală care să-i trimeată plocon douăzeci de mii de lei!

Tineri cu doctorate strălucite la Roma, cu studii magistrale de specialitate în publicațiile noastre, sânt azvârliți undeva prin Câmpulung, robi unei munci prăfuitoare de cancelarie. Fiindcă în altă parte nu e loc pentru energia lor creatoare dovedită. Fiindcă statul e sărac și n'are bani pentru cultură. Ei nu pot fi aduși la București, fiindcă se opun legi și regulamente.

Dar pentru d. Flavius, alias Iosif Neuman, este loc în toate părțile unde e un ciolan de ros. Pentru îndestularea purăților săi cu zulufi nici un gol din bugetul acestei Românii sărace nu e prea mare. Pentru ca să capete d. Flavius 14.500 lei de pomană culturală dela primăria din Iași, — nicio lege și nici un regulament nu se opune la acest jaf cinic.

Poetul Călinescu moare de ftizie, adică de sărăcie. Dar pentru „cultura" lui Leopold Spiegler s'au găsit dintr'un condei 17.000 de lei.

Atâtea energii tinere, românești și creatoare, s'au măcinat de foame și de rușinea de a fi inutile, — sub ochii impasibili ai guvernării Tătărescu, — care plătea la Iași tot atât de impasibilă zeci de mii de lei lui Kohn, lui Caufman, lui Löwensohn.

Creangă n'are un muzeu în Iași, nici măcar o statue. Nu s'au găsit câteva zeci de mii de lei pentru o ediție critică a operei sale.

Dar Iașul găsește într'un buget suma de un sfert de milion de lei ca să astupe gura culturală a atâtor păduchi jegoși de ovrei...

Ceeace știm acum că s'a întâmplat la Iași, — sântem siguri că s'a întâmplat pretutindeni. Ți se încrâncenează sufletul când te gândești cât vor fi jefuit ploșnițele ovreiești dela atotputernicele „Dimineața" și „Adevărul" din fondurile culturale ale municipiului București, — dacă niște fițuici pistruiate de acolo, ca „Ziua", „Jurnalul", „Noutatea", au putut să jefuiască Iașul în asa hal.

Te apucă groaza când socotești ce sumă imensă vor fi jefuit acești bandiți cu perciuni în toată țara în numele culturii dacă numai în Iași au prăpădit un sfert de milion.

Asta ne e țara.

Asta e țara liberală, în care de trei sferturi de veac scriitorii sânt lăsați să înnebunească sau să moară de foame în numele idealismului ce trebuie ferit de spurcăciunea banului, în care cărturarii sânt exilați cât mai departe în numele legii, — și în care toți păduchii fanarioți și galițieni sânt îmbuibați cu toate bunătățile, în numele culturii românești.

Ovidiu Papadima

SINODUL ECUMENIC ȘI ALTCEVA..

Deși nu există nici-o intenție oficială în această privință, totuși s'a prins din aer și circulă insistent, ideea unui sinod ecumenic în România. Atât de nouă și atât de surprinzătoare a apărut această idee, încât n'a fost gazetă să n'o reproducă, încărcată cu și mai surprinzătoare amănunte și preciziuni. Ba chiar s'a scris că acest sinod va fi al doilea sinod ecumenic în țara noastră! Da, da...

De unde a pornit această idee? Nu știm și nimeni nu știe. Cert este că au chinuit-o toți sub condeiu, fără ca cineva să fie de acord cu ceilalți. S'a legat de ea chiar d. Gh. Racoveanu, care a ținut, ca totdeauna să fie original și a dovedit, iarăși ca totdeauna, că nu-i decât prost. Ah, urît cuvânt, dar dacă-i adevărat?!

D. acesta Racoveanu, a luat un manual de istorie și a înșirat, doctoral, datele tuturor sinoadelor ecumenice și tot atât de doctoral, numărul ierarhilor participanți la fiecare sinod, și constată că nu întreaga Biserică a fost reprezentată în toate sinoadele. Concluzia? Un sinod ecumenic se poate ține în România, chiar dacă nu va fi prezentă întreaga creștinătate. Fiindcă, pentru dânsul, ecumenicitatea e o realitate numai în timp, nu și'n spațiu. Și ca atare, dacă Mitropolitul Ardealului, bunăoară, vrea să țină un sinod ecumenic, îl ține. Se integrează ecumenicității racovene și răstoarnă istoria. Căci să nu uite d. Racoveanu că deși Biserica n'a fost întotdeauna „întreagă" prezentă în sinoadele ecumenice, a fost însă de acord cu spiritul acestor sinoade. Iar dacă s'a întâmplat cumva, ca o ramură a creștinătății să nu se supună momentan, a trebuit să cedeze până la sfârșit. Dacă n'a cedat — s'a rupt de Biserică.

„Ecumenic", în accepția lui creștină, însemnează universal în timp și spațiu. Și așa sunt „ecumenice" cele șapte mari sinoade.

Nimic nu-i mai ușor pentru d. Racoveanu, care — toată viața lui — n'a spus decât prostii — nu știu cum, dar parcă mai înainte le spunea c'un pic de talent — prostii care l-au făcut „celebru" cum subliniază păr. D. Stăniloae în „Telegraful Român" din 23 Ianuarie 1938.

Intr'adevăr, fiindcă veni vorba de această „celebritate", să subliniem masiva punere la punct a acestui frivol teolog și seremut gazetar, care este Gh. Racoveanu, de logica documentată și așezată pe erudiție și înaltă ținută academică, a păr. D. Stăniloae.

Iată despre ce e vorba. In „Gândirea", pe luna Noembrie, 1937, în articolul „Naționalismul sub aspect moral", păr. d. Stăniloae afirmă că „ceeace-i inevitabil, nu poate fi păcat, căci altfel ar însemna că Dumnezeu ne silește să păcătuim". Impotriva acestei afirmații d. Gh. Racoveanu aduce un canon, dela a cărui înălțime sfidează teza păr. D. Stăniloae. Dar stați! Păr. D. Stăniloae ia lucrurile încet și-l strivește pe Gh. Racoveanu sub o mie și una de alte canoane care sunt categoric în sprijinul tezei sale, fără să fie împotriva canonului citat de criticul său.

După ce destramă obiecția aceasta și altele adiacente ei, Sf-sa ajunge la următoarele constatări: că d. Racoveanu crede că încă suntem „solidari cu Adam" și deaceea suntem vinovați pentru faptele noastre involuntare. Nu știe așa dar că după botez suntem „solidari cu Adam cel Nou" și că „nu ni se impută de aci înainte decât păcatele personale, deci cele făcute de noi, cu voia noastră".

In această privință, d. Gh. Racoveanu este elevul d-lui Nae Ionescu, care afirmă, metodic și susținut, un „calvinism predestinaționist". Din apele adormite ale acestei perspective fataliste soarbe, probabil, d. Nae Ionescu et comp., atâtea aberații, agătate pe trupul alb al spiritualității românești ca zdrențele de cârpă pe fruntea unei paparude. Se vede aici lipsa de efort personal și lenea de discernământ, de-a despica, prin atitudini bărbătești și la lumina unor criterii juste și recunoscute, ceeace este întâmplător și fără contur, de ceea ce este necesar și rotunjit în viziunea marilor realizări.

Intelegeți acum dece d. Nae Ionescu are oroare de cărți, dece d. Gh. Racoveanu este un ignorant și dece... dar înfârșit!

Păr. D. Stăniloae a făgăduit o viitoare răfuială, tot atât de masivă și, credem, ceva mai aspră.

Niță Mihai

Sfarma-piatr

1. —Generalul Aranda studiază pe hartă poziția frontului Teruel.

2. — O casă din Teruel bombardată de roșii.

3. — Când încetează focurile, în tranșele naționaliste.

4. — Măria Sa Mihai și M. S. Elena (planul II) la nunta princiară dela Atena.

ȚIA. Membrii organizației de dreapta „Uniunea Națională“ defilează pe străzile Genevei.

Dreapta, sub drapel — **Jaques-Willy Aeschlimann, șeful serviciului Ordinei și al „Lascarilor“ elvețieni.**

5. — D. Lucian Blaga, subsecretar de stat la externe, *(dreapta)* întreținându-se cu scriitorul englez Hector Bolith *(stânga)* la Legația Angliei.

6. — Iarnă grea pe frontul Teruel. Un soldat naționalist la pândă, pe marginea tranșeii.

7. — D. Stoiadinovici, primul ministru al Jugoslaviei, întreținându-se cu d. von Neurath, ministrul de externe al Reichului, asupra problemelor europene.

PLAGIATUL PROFESORULUI GRIGORIE CRISTESCU

(III)

Inainte de-a mai reproduce din celebra operă a acestui tot atât de celebru autor, să mai limpezim anumite lucruri.

Intâiu, am scăpat din vedere un lucru. Tot ce-a scris prof. Gr. Cristescu răsuflă adânc în duh protestant chiar atunci când vrea să apere habotnicia ortodoxă. Căci cel mai jefuit autor, de mâna rătăcită p'in bunurile altuia, ca păr. Gr. Cristescu, este un protestant notoriu de care a mai fost vorba aici şi anume, Wilfred Monod, autorul aproximativ, a vr'o cincizeci de volume de frumoase şi adânci meditaţii evanghelice, genul de suspectă predilecţie al prof. Cristescu. Ţinând seamă, că W. Monod este cel care a scris şi „Du Protestantisme" (1928) apărut în colecţia „Les Religions", nu-i întru nimic exagerată afirmaţia noastră, că acest fin gânditor este purtătorul de cuvânt al protestantismului ideal către care Grigorie Cristescu a tins cu toată încordarea ambiţiei lui de oţel. A vrut adică să fie purtătorul de cuvânt al ortodoxiei şi n'a izbutit să fie decât un plagiator al protestantismului. Dar plagiatul prof. Cristescu nu-şi păstrează întotdeauna ţinuta aristocratică, ci de multe ori coboară în parodie, cum văzurăm în cazul lui Mihai Viteazul, călare pe umerii de gând şi azur ai lui Blaise Pascal".

E grav că prof. Cristescu plagiază un protestant? Ca răspuns să-i reproducem câteva afirmaţii, articulate toate pe ton de procuror general: „Lipsa noastră de pregătire se mai datoreşte însă şi acelei soluţii de continuitate pe care o constatăm îndată în cultura noastră teologică ortodoxă. Cunoaştem mai bine, de pildă, diferitele curente de cugetare teologică din Germania şi Franţa, decât dogmatica lui Damaschin şi omiliile lui Hristotom".

Şi mai departe: „Inghiţim însă în doze considerabile teologia protestantă, care poate fi simpatică anumitor inteligenţe teologale, dar conştiinţei noastre ortodoxe nu-i grăeşte nimic".

Iată cât de viu zbârnâie revolta prof. Gr. Cristescu împotriva inconştienţilor care-şi articulează gândul şi-şi rotunjesc formaţiunea lor teologică în duh protestant. Şi atunci, dece Cinstite părinte Profesor, ne învinueşti că-ţi turburăm viaţa, zgândărindu-ţi tot ceeace are mai bun în ea? Nu facem decât să ascultăm sfaturile fostului dascăl, pe care le-am împrospătat în rândurile de mai sus. Ce facem altceva? Nu uita, regretate dascăl, că aşa ne-ai învăţat. Să tremurăm de revoltă când undeva, sus, stă cocoţat un exoroc. Şi am obiceiul să mă supun dreptelor sfaturi. Că astăzi sfaturile de odin'oară sunt aspru împotriva celui ce mi le-a dat, nu e vina mea, ci e vina lui.

Şi acum iată ortodoxia prof. Cristescu luată ca din oală din acelaş W. Monod: „Le problème de la mort" (Fischbacher, 1904), constituind substanţa de tunete ortodoxe româneşti din lucrarea plagiatorului: „Imperativul creştin" (Buzău, 1922). Despre această lucrare a mai fost vorba. Revenim, pentrucă prof. Gr. Cristescu s'a apărat, în anumite cercuri, de învinuirile noastre cu scuza, ba că soţia i-a răvăşit notele, ba că n'a fost acasă când soţia a făcut ultimele corecturi — ca să se vadă o nouă metodă ştiinţifică! — fiindcă autorul n'a articulat nicăieri aceste scuze, nici verbal nici în scris. Mai reproducem astăzi câteva pasagii ca să se vadă că nu este vorba de ceva întâmplător, ci de un sistem — de-o exrocherie culturală:

W. MONOD

vue d'en bas, elle peut revêtir l'aspect d'une catastrophe, mais elle appartient en réalité, d'une manière naturelle et rationelle, à quelque plan supérieur. (pag. 25).

Mais nous voulons l'inscrire paisiblement et courageusement sur notre programme d'avenir... (pag. 25).

Lorsqu'un être humaine a disparu, toute son existence, parfois, se résume en un seul mot qui condense toutes ses aspirations les plus profondes et fixe l'orientation vraie de sa volonté. (pag. 94).

Dès maintenant vivons de manière qu'après notre disparition visible, la mort donne a notre physionomie morale tout son relief. (pag. 94).

Et ceci nous amène à considérer le mort comme une fonction de la vie, envisagée sous une troisième aspect, je parle de la vie spirituelle. (pag. 95).

Qui donc, ici-bas, aurait le droit de décrire le lendmain de la mort? A celui qui oserait s'y aventurer, les mortels devraient crier: „Nous t'écouterons quand tu sera mort toi-même. Jusque-là, tu parles de ce que tu ignores! (pag. 21).

La Bible fait jaillir dans notre desert ces jets d'eau merveilleux, ces sources miraculeuses où notre âme altérée calme à jamais sa dévorante soif. Ecoutez-le murmure des fontaines surnaturelles: „Jésus-Christ a détruit la mort, et il a mis en évidence la vie et l'immortalité par l'Evangile... O mort! où est ton aiguillon? O sépulcre! où est ta victoire?... (pag. 21).

E voici la troisième: nous passerons par la même expérience indescriptible que les disparus, par la même crise finale; nous franchirons, nous aussi, la porte étroite et si basse, qu'il faut s'allonger tout de son long pour en traverser le seuil. Vous aussi, nous vendrons le dernier soupir. (pag. 23).

..c'est-à-dire sous jamais la perdre de vue, sans jamais rien organiser... qui puisse laisser croire que nous oublions les conditions réelles du voyage, et l'inéluctable nécessité de traverser le tunnel obscur... Nos pères ont suivi cette route, nous la suivons aussi, l'un après l'autre; et il n'existe pas d'horoire qui puisse nous permettre de calculer l'année, le mois, le jour où retentira le signal du grand départ... On sait seulement que l'on partira isolé, sans compagnons et sans bagage à une heure imprévue. (pag. 24).

..enfin, nous suivons tous les chemins qui mène au précipice; les uns marchent, les autres courent, l'uns regardent droit devant eux, les autres détournent la vue, mais tous finissent par glisser dans l'abime. (pag. 69).

Les uns disparaissent avec une indiférence qui confine parfois à la stupidité. Ils cessent d'exister, sans savoir pourquoi, ni même chercher à la savoir; sans un cri de protestation, sans un mouvement de révolte, comme un arbre, (pag. 70) qui s'effondre, ils tombent d'un seul globe, et tout est dit. Ils meurent parce qu'il faut mourir... Alors ils se laissent aller à la mort, comme la feuille flétrie au fil de l'eau. D'autres, au contraire, se raidissent contre l'inévitable. A la pensée de leur fin, ils serrent les poings et se mettent sur leurs gards prêts à lutter contre un ennemi invisible; (pag. 71). Mais à côté des mourants indifférents, nous voyons aussi des mourants inspirés, radieux, illuminées. Leur fin est comparable à l'heure du crépuscule avec ses ombres solennelles, et ses couleurs éclatantes qui transforment les nuages en drapérie d'écorlate et en bannières d'or... (apg. 72).

..il console lui-même ceux qui pleurent, il reclame le chant des cantiques il prie à haute voix et loue Dieu, ou recueille pieusement ses dernières paroles comme une révélation du ciel. (pag. 73).

N'importe! il faut partir et partir tout de suite, comme nous quittons un musée, une bibliothèque, un jardin, au cri fatidique; On ferme! (pag. 79.

GRIGORIE CRISTESCU

Privită sentimental, pe planul orizontal al intereselor şi scopurilor noastre, moartea, fireşte, ni se înfăţişează ca ceva catastrofal şi anormal; dar dacă cercăm să o fixăm ca un punct necesar în marele program al creaţiei, ea apare naturală şi raţională. (pag. 24).

S'o înscriem deci şi în programul vieţii noastre şi să ne pregătim pentru clipa ultimei experienţe. (pag. 24).

De multe ori viaţa unui asemenea dispărut se rezumă în câteva cuvinte, care condensează cele mai adânci năzuinţe ale lui şi fixează toată atitudinea lui morală, întreaga lui orientare sufletească. (pag. 27).

E ciudat cum moartea isbuteşte să dea fizionomiei noastre morale tot relieful ei. Abia în clipa când nu mai eşti începi totuşi să fii.

Şi în acest înţeles moartea este şi o funcţiune a vieţii spirituale. (pag. 28).

Iar tuturor acelor ce vor să ia cu asalt lumea morţilor, le putem răspunde: O să vă ascultăm atunci când şi voi înşi-vă veţi fi morţi. Până atunci vorbiţi de lucruri pe care nu le cunoaşteţi. (pag. 29).

In deşertul vieţii noastre, Evanghelia e un isvor dumnezeesc la care sufletul nostru îşi potoleşte pentru totdeauna setea lui mistuitoare. Ascultaţi o clipă murmurul isvoarelor vecinice: „O, moarte, unde îţi este boldul? Mormânt, unde-ţi este biruinţa? (pag. 29).

Mai curând sau mai târziu şi noi vom trece poarta cea strâmtă şi aşa de joasă, încât va trebui să ne lungim la pământ ca să putem trece pragul. (pag. 29).

Şi noi vom suspina pentru cea din urmă oară. (pag. 30).

Părinţii noştri au murit şi noi ne vom duce după ei, pe acelaş drum — prin acelaş tunel întunecos; plecăm fără să ştim anul, luna, ziua în care se va da semnalul plecării; ştim numai că plecăm singuri — fără bagaje la o oră neprevăzută.

Lucrul acesta însă să nu ne înspăimânte. Dimpotrivă, gândul morţii trebue să înţelepţească viaţa. (pag. 30).

Ei bine, toţi mergem spre prăpastie: unii păşesc liniştit, alţii aleargă, unii privesc drept înaintea lor, alţii îşi întorc privirea — toţi însă sfârşesc prin a aluneca în adâncul ei. Unii pier cu o nepăsare aproape idioată, ei încetează pur şi simplu de a mai exista, fără să ştie dece ca un copac care se prăbuşeşte şi atât. Mor pentrucă trebue să moară. Merg la moarte ca frunza veştedă pe unda unei ape. Alţii se oţărăsc, strâng pumnii şi sunt gata să se ia la luptă cu ea.

Dar alături şi de unii şi de alţii sunt şi muritori inspiraţi, cari mor liniştiţi, zâmbind. Sfârşitul lor e ca asfinţitul cu umbrele şi luminile lui solemne care prefac norii în draperii de purpură şi de aur. Casa bolnavului în agonie e ca un sanctuar.

El însuşi mângâie pe cei care plâng — cere să i se citească rugăciuni, se roagă şi se stinge senin — cu cuvântul „nădejde" pe buze. (pag. 31).

Şi când vine ceasul acesta, trebuie să plecăm numai decât, aşa cum plecăm dintr'un muzeu, dintr'o bibliotecă, sau dintr'o grădină publică la strigătul fatidic „se 'nchide". (pag. 31).

On ferme! Fără îndoială că se închide! Dar nu poarta grădinii publice, în care l-a confiscat protestantul Wilfred Monod pe Grigorie Cristescu, ca să cugete ortodox la moarte. Ci se închid izvoarele de inspiraţie tâlhară a unui aprins apologet al marilor virtuţi: cinstea, demnitatea şi onoarea!

Când cugetă la moarte, prof. Gr. Cristescu spunea, la pag. 29, op. cit.: „Ne găsim în faţa sfântului altar, intr'un loc în care omul are şi dreptul şi datoria de a fi sincer — căci aci toate convenţiunile trebue să dispară".

Iată ce figură imposibilă, de om şi preot, face acest om! Crapă de sinceritate în faţa sfântului altar, îmbrăcat, probabil, în luminoase odăjdii, după ce se va fi împărtăşit, exact în clipa în care declama gândul furat al altuia. Omul acesta care acum trei zile, se văicărea crunt, într'o gazetă „pentru înfricoşata şi dumnezeeasca slujire a preoţiei!"

Pe lângă om şi preot, Gr. Cristescu este şi legionar. Legionar de frunte! N'o spunem pentru a ofensa legiunea, ci ca o nemeritată cinste pentru el. Şi ne surprinde cum de-l mai îndură onoarea legionară!

Căci cu excroci — de orice soi — nu se zideşte o ţară nouă.

Niţă Mihai

P. S. In loc de scuze stupide, pe şoptite prin colţuri, cu ediţii noui şi nu mai ştiu cu ce, prof. Gr. Cristescu — ca să-şi spele onoarea pătată de condeiul nostru — dece nu ne cheamă în faţa justiţiei.

N. M.

Societatea Naţională de Credit Industrial

CONVOCARE

In baza art. 86 şi 87 din statute, d-nii acţionari ai Societăţii Naţionale de Credit Industrial sunt rugaţi a participa la adunarea generală ordinară, care va fi la 13 Februarie 1938, ora 10,30, în localul societăţii, din B-dul Regele Carol I nr. 16, în Bucureşti.

Vor avea dreptul să participe la adunarea generală toţi acţionarii inscrişi în registrele de acţionari ai societăţii noastre, cu cel puţin 20 zile înainte de data fixată pentru adunare.

D-nii acţionari cari ar fi împiedecaţi să participe la această adunare generală, pot să-şi trimeată la sediul societăţii procurile lor până în ziua de 10 Februarie 1938.

Dacă în ziua fixată nu se va întruni numărul de acţiuni prevăzut de art. 86 din statute, şedinţa se va amâna la 20 Februarie 1938, tot la ora 10,30, în acelaşi loc, când se va ţine adunarea, oricare ar fi numărul acţionarilor prezenţi.

Ordinea de zi a adunării generale:

1. Darea de seamă şi bilanţul încheiat la 31 Decembrie 1937.
2. Descărcarea consiliului de administraţie de gestiunea sa.
3. Distribuirea beneficiilor.
4. Fixarea retribuţiunii censorilor.
5. Alegerea unui membru în consiliul de administraţie, în locul d-lui G. V. Măcărescu al cărui mandat expiră la 24 Februarie 1939. Conform art. 76 din statute, vechii membri sunt reeligibili.
6. Alegerea a doi censori şi anume: unul în locul defunctului censor Camil Velicna, iar altul în locul d-lui dr. Gheron Netta, al cărui mandat expiră la 1 Ianuarie 1939. Conform art. 76 din statute, vechii censori sunt reeligibili.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Cronica literară

PRIMEJDIA „FURTUNII"

Producţia de romane din ultimul timp se integrează structural în două categorii distincte. Cea dintâi aş putea-o numi „a artei pentru artă", cealaltă „a artei cu tendinţe". Romanul care îţi oferă privelişti noi asupra vieţii, care te descoperă pe tine însuţi aşa cum poate nu te-ai cunoscut înainte de a-l citi şi care te odihneşte în acelaş timp, e fără îndoială exemplul viu al artei pentru artă. Romanul care îşi propune însă înjghebarea unei fabule oarecare concentrată avid asupra unei teme politice sau morale, hotărâtă dinainte ca o condiţie de existenţă a cărţii, sare dincolo de artă nu numai pentrucă priveşte viaţa dintr'un anumit punct de vedere, deci unilateral, dar caută să convingă pe cetitor de valabilitatea acestui punct de vedere care poate fi foarte just, însă niciodată artistic. E ca şi cum ai umbla într'un picior ca să-ţi convingi semenii că e mai util să umbli aşa decât în două picioare. Recunosc, trăim o civilizaţie care şi-a făcut din valoarea politică un punct cardinal. Recunosc valabilitatea, actualitatea şi necesitatea unor anumite credinţe politice. Poate cred şi eu în ele. Insă a angrena două domenii care-şi au fiecare legile şi rostul lor, e nu numai hidos, dar şi absolut inutil. Literatura şi politica au stat întotdeauna pe alte culmi. Una ne-a făcut câteodată să ne despărţim de actual şi de terestru pentru a trăi o clipă din dumnezeirea care se ascunde în noi. Cealaltă ne-a amintit întotdeauna că suntem sortiţi lutului din care ne-am desprins, că ura şi sângele alcătuesc crezul şi esenţa condiţiei umane. A încerca deci să alături cerul de pământ, a-ţi închipui că poţi să le contopeşti într'un tot unitar şi frumos, iată stupiditatea cea mai puţin omenească pe care o cunosc. Pentru mediocritatea unui anumit public, producţiile acestea sunt într'adevăr utile, însă numai din punct de vedere politic, privite deci subt unghiul manifestelor de propagandă care-şi pierd actualitatea odată cu trecerea alegerilor sau cu căderea guvernului.

Voi reveni cândva pe larg asupra acestei vaste erori contemporane în apele turburi ale căreea se complac totuşi atâtea condee clare. O furtună neaşteptată le-a ameţit parcă, făcându-le să cedeze contingenţelor, să se autodetroneze, părăsind arta de dragul unui simulacru.

Vorbeam la începutul acestei cronici despre cele două categorii ale romanului contemporan. Romanul „Furtuna" datorit d-lui Ovid Densuşianu-Fiul, ezit să-l clasific. Insăşi titlul de altfel rezumă nesiguranţa, plasticizând parcă senzaţia nelămurită pe care o ai la sfârşitul lecturii. Când vorbesc de nesiguranţă, nu mă refer la subiect, căci autorul îl duce până la capăt, urmând foarte normal tipicul oricărei compoziţii: introducere, cuprins şi sfârşit, — ci la sensul acestei cărţi, la distanţa care separă partea întâi de partea doua, la impresia de descurajare pe care o ai când treci dela descrierea minunată a două suflete situate în peisagiul sublim al Italiei, la banalitatea unor discursuri politice cari nu se mai termină. E atâta frumuseţe şi atâta artă, atâta pătrundere psihologică în primele o sută de pagini, încât te gândeşti fără voe la evocarea florentină a lui Anatole France în „Le lys rouge". Aceeaşi dragoste purtată prin muzee şi biserici, aceeaşi pace sufletească şi aceeaşi înţelegere în contemplarea divină a unui amurg, aceeaşi convingere că ai dinainte opera unui scriitor adevărat, a unui abil creator de personagii şi de situaţii.

Talentul d-lui Ovid Densuşianu-Fiul, al cărui prim roman apărut anul trecut regret că nu-l cunosc, mi-a redat pentru o clipă încrederea în posibilitatea de a se menţine neatinsă puritatea şi vigoarea romanului românesc. Chipul de scriitor ideal al eroului Mircea Donici, frumuseţea atât de feminină a acelei Simone d'Aubry, idila care se înfiripase atât de neaşteptat între ei, mă îndreptăţea să cred în minunea unei cărţi rare.

Autorul însă a sfârşit prin a-şi umili eroul, punându-l să compue manifeste politice şi discursuri de platitudinea cărora nu ne scuteşte nici odată, coborînd din cadrul ideal pe care ni-l oferise la început în intriga monotonă a unei campanii electorale pe care o intitulează uneori „revoluţie naţională", alteori „renaştere". Idila care promitea să devină foarte interesantă, se transformă într'o anexă absolut inutilă, care se termină cu o plecare şi o scrisoare, ca în filmele americane. Intriga, sau mai bine zis tema romanului e cam aceasta: un mare scriitor român, celebru în toată Europa, se întâlneşte la Roma cu o femee frumoasă. Din convorbirile care au loc, rezultă că scriitorul e un singuratec, un om care nu-şi iubeşte decât arta şi care ar încerca zadarnic să coboare la tentaţiile dragostei obişnuite. Incheerea însă contrazice cu totul începutul. Scriitorul devine un temut politician, şef de revoluţie, care renunţă la dragostea acestei femei în numele operei politice pe care o conduce. Scriitorul a dispărut deci pentru a face loc oratorului şi politicianului. Rezultatul însă pentru femeea care-l iubeşte e acelaş: scriitorul ca şi omul politic îi refuză dragostea, ceeace ne duce faţă în faţă cu procesul de echivalare a omului politic cu scriitorul. Eroarea e, mi se pare, strigătoare şi orice altă interpretare a temei nu poate duce la altfel de concluzie.

Nădăjduesc însă că autorul care posedă toate calităţile unui desăvârşit prozator, va recunoaşte-o cel dintâi. Căci un roman perfect trebue să ocolească primejdia oricărei furtuni.

Vintilă Horia

Imagini europene

NOTĂ DESPRE POEZIE

Discuţii în jurul poesiei au fost şi vor fi multe. Unele chiar inutile pentru că nu rezolvă absolut nimic. Câţi poeţi, atâtea arte poetice. Cu cât creatorul scrie mai mult pentru el, cu cât creiază şi se subtilizează, cu atât riscă să nu placă mulţimii. Dacă teatrul e făcut să fie văzut de mii de persoane deodată, atunci poesia este o artă ce nu se poate comunica decât celor iniţiaţi. Să fim înţeleşi. Atunci când am vorbit de nota subtilă a poetului am înţeles cea mai perfectă dăltuire a versului, muzicalitatea aceea interioară şi pasiunea lui pentru lucrurile mari care se pot doar bănui şi intui. Un poet nu interesează decât atunci când nota ce o cântă atinge coarda sufletului tău. Când o parte din frământările tale le găseşti la el, ca şi ceva din disperarea ta de-a nu mai putea crede într'un lucru. Baudelaire nu e mare numai pentru că a creiat şi el o formă perfectă a versului, cât mai ales pentru faptul de-a fi continuu nou prin iubire, moarte şi atitudine în faţa lumii şi a timpului ce ne roade. Forma cea mai perfectă a versului se pare că au realizat-o parnasienii, dar poesia aceea frumoasă nu poate fi iubită. Acea însuşire statică, acea presentare fără viaţă este şi ea o artă, dar pe care nu o poţi iubi tocmai pentru faptul de-a nu avea puncte comune cu viaţa ta interioară. Marii poeţi n'au trecut prin „experienţe" tehnice de tot felul ale versului cari să-i compromită, ci prin experienţe sufleteşti care n'au putut decât să-i folosească. A fi mare poet înseamnă a intui dela început poesia şi tehnica ei, a sparge orizonturile de până acum şi a creia cu artă ceeace n'au izbutit predecesorii tăi. A scrie azi într'un fel şi mâine altfel nu se pare o trădare a felului tău de-a fi, chiar dacă această schimbare este în bine. Cu alte cuvinte a nu mai crede în tine şi timp, ci în voluptatea acomodării. Trădarea eului tău duce implicit la ratare, la această extraordinară moarte. Cred că nu este stare mai deplorabilă ca momentul ratării. Ca să scrii versuri îţi trebue har de sus, experienţa şi cultura altor poeţi. Talentul este literă moartă dintr'o artă poetică. Celace te fructifică este cultura. Ideile din nota aceasta n'au continuitate nu pentru faptul că nu puteau avea, ci pentru motivul pur şi simplu că autorul ei n'a vrut aşa. Ele nu cearcă absolut nimic, ci numai, poate, sugerează. Dar despre poesia noastră tânără vom scrie altă dată. Mai mult: despre arta poetică a unora dintre noi cei tineri sau despre neputinţa de-a fi noi aşa cum într'adevăr trebue să fim.

Ovid Caledoniu

PUNCTE CARDINALE IN HAOS

de Prof. NICHIFOR CRAINIC

EDITURA CUGETAREA

Cartea veacului şi a învierii româneşti epuizându-se complet la prima tipăritură, a apărut în a doua ediţie.

E cel mai mare succes de operă ideologică în publicistica noastră.

APRECIERI

REVISTA „LANURI" din Mediaş ne oferă mereu izbânda unor uimitoare realizări. Cu un sumar bogat şi bine întocmit, cu reproduceri artistice şi cu cronici variate şi bine scrise, „Lanuri" stă azi în fruntea revistelor ardelene, alături de acele minunate „PAGINI LITERARE" ale d-lui Teodor Murăşanu. D-nii Mihail Axente şi George Popa, primul prozator, celălalt poet de aleasă inspiraţie, contribue et insist la ţinuta demnă a revistei. Ultimul număr aduce colaborări dintre cari reţinem numele d-lor: Ion Pillat, Radu Gyr, Virgil Carianopol, Vlaicu Bârna, Const. Stelian, N. Ladmise-Andreescu, Anton Balotă, Aurel Chirescu, Mihail Chirnoagă şi Ion Siugariu.

*

Pe una din marile scene bucureştene se va relua în stagiunea aceasta piesa d-lui LUCIAN BLAGA „Daria". După uitarea nedreaptă care se aşezase peste activitatea dramatică a marelui gânditor, întunecată de succesul operelor sale filosofice, se pare că vom asista la renaşterea celei mai originale producţii dramatice de după războiu.

*

D. PAN. VIZIRESCU a vorbit săptămâna trecută la „Liga Culturală" din Capitală despre „Doina" lui Eminescu. Redăm aci în rezumat ideile conferenţiarului.

Nu trebue să vedem, în Eminescu, pe omul cu dublu aspect, aşa cum susţine „anumita presă", ci trebuie să vedem în el pe revoluţionarul care a protestat cu toată fiinţa lui împotriva nelegiuirilor. La aceasta îl îndemna necesitatea lui spirituală. A izbucnit cu toată sinceritatea. Căci poesia înainte de a fi estetică trebuie să fie sinceră. Opera lui Eminescu e totalitară, dându-ne toate aspectele vieţii şi ajungând la problemele universaliste. Cristalizare a unui moment de înaltă trăire sufletească. DOINA e o trăire eminesciană, un cadru de simţire ridicat la cel mai înalt grad de potenţialitate. Invazia corbilor („cu perciuni") era în toiu. Pe când în Anglia era 1 evreu la 750 locuitori englezi; Franţa 1—600; Italia 1—560; Belgia, Olanda 1—80; Germania 1—90; Austria 1—60; ROMANIA AVEA 1—13!!!

Emnescu vrea să părăsească ţara de groază. Creangă suferă mult şi jăluie soarta ţării sale. Alecsandri îşi face datoria către neam ţinând discursuri înflăcărate. Conta pune problema jidanilor pe plan filosofic şi scoate la iveală sortirea ţării noastre de a fi plantată cu perciuni. Pe lângă ei, mai erau duşmani mulţi: grecobulgărimea, Ruşii, Ungurii, Austriacii. In afară de aceasta, pătura conducătoare era înstrăinată, pe când ţărănimea foarte apăsată. O mică analiză.

Doina porneşte dela icoana ţării, pe care poetul o cunoştea atât de bine. Invazia străinilor în ţară. Suferinţa neamului. El nu e retrograd, dar respinge civilizaţia. El vedea că civilizaţia e adusă de către străini şi pentru ei, cari odată stăpâni vor desfigura sfintele datini străbune. Urmează apoi blestemul trădătorilor. Evocarea figurilor eroice din trecut, pentru mântuirea neamului. In Stefan sunt înmănunchiate virtuţile noastre. Fantastică imaginaţie e blestemul spânzurătorii. El e expresia unui revoluţionar, a unui suflet delicat, ce luptă pentru neamul lui.

Din toate articolele poetului reiese un lucru: FARA UNIRE NU FACEM NIMIC. Actelor de intimidare, din afara hotarelor, li se se răspunde cu FORŢA ETNICA. Cultura unui neam nu purcede decât dela el însuşi. Eminescu e mandatarul unei istorii ce s'a realizat în parte. El e talazul care, vuind năprasnic, a prăvălit stâncile croindu-şi albie. DOINA LUI E CONSTITUŢIA ROMANIEI NOUI ŞI ETERNE.

BANCA ROMANEASCA

S. A. BUCUREŞTI

CONVOCARE

Conform art. 50 şi 54 din statutele Băncii se convoacă Adunarea generală ordinară pentru ziua de 12 Februarie 1938, ora 16.

De asemenea se convoacă, conform art. 51 şi 54 din statutele Băncii şi Adunarea generală extraordinară a cărei şedinţă se va ţine în aceiaşi zi, imediat după terminarea şedinţei Adunărei ordinare.

Adunările se vor ţine în localul Băncii Româneşti din Bucureşti, Str. Smârdan No. 5.

Vor avea dreptul a luat parte la Adunările generale, acţionarii cari până în ziua de 9 Februarie 1938 inclusiv, vor fi depus acţiunile, la sediul băncii sau la sucursalele ei.

Adunarea generală ordinară va fi legal constituită când acţionarii sau mandatarii prezenţi, vor reprezenta o pătrime din capitalul social, iar pentru cea extraordinară, jumătate din acest capital.

Dacă în ziua hotărîtă, nu va fi reprezintat numărul de acţiuni prevăzut mai sus, şedinţele se vor amâna pentru ziua de 19 Februarie 1938 ora 16, cari se vor ţine în acelaşi ordine, tot în localul Băncii Româneşti din Bucureşti, Str. Smârdan No. 5.

ORDINEA DE ZI:

ADUNAREA GENERALA ORDINARA

1. — Darea de seamă a Consiliului de Administraţie şi Bilanţului încheiat pe ziua de 31 Decembrie 1937:
2. — Raportul Cenzorilor:
3. — Descărcarea Consiliului de Administraţie şi gestiunea sa:
4. — Distribuirea beneficiilor:
5. — Ratificarea cooptărei ca membrii ai Consiliului de Administraţie a Domnilor: Constantin I. C. Brătianu, Mircea Cancicov, Grigore Dumitrescu, Ion Răducanu, Vasile Sassu, Ion Săvescu.
6. — Alegerea a 3 membrii în Consiliul de Administraţie:
7. — Alegerea a 5 Cenzori şi 5 Supleanţi:
8. — Aprobarea modificării statutelor „Casei pe Pensiuni şi Ajutoare a Personalului Băncii Româneşti":
9. — Retribuţiunea Cenzorilor.

ADUNAREA GENERALA EXTRAORDINARA

1. — Modificarea de statute: art. 3, 5, 7, 20, 49 şi 69.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

S. A

BUCUREŞTI

BANCA ROMÂNEASCĂ

Reg. bancar No. 43 din 29.X. 1934

BILANŢUL

la 31 Decembrie 1937

ACTIV

ACTIV		LEI	
Cassa: numerar efectiv şi disponibil B. N. R.,			1.089.391.134
C. E. C.			205.839.178
Disponibil la bănci: in străinătate			
Portofoliu de titluri: *Titluri româneşti. Cu venit variabil:*			
acţiuni cotate la bursă v. r.		68.504.009	
acţiuni necotate la bursă v. r.		30.229.095	98.733.101
		1.962.616.525	
Plasamentul fondului de rezervă: Ef. publ. gar. de Stat sau lombard la B. N. R. v. r.			47.652.293
Portofoliu de scont: *Plătibil în ţară:*			
Debitori: *Din ţară:*			
Din străinătate:			695.721.075
în lei		4.659.014	1.967.275.539
pentru care sunt în circulaţie			
Creanţe în conversiune conf. legii din 7. IV. 1934			
în portofoliu (cota rămasă de plată)		39.505.540	
reescontate la B. N. R. (cota rămasă de plată)		30.164.537	69.670.083
Participaţiuni:	In portofoliu		
In ţară: la intrep. industr.	47.563.008		84.299.008
Gajate	36.736.000		
Imobile: pt. uzul propriu şi imagaz. de mărfuri		59.683.000	
pt. locuinţe funcţionari		21.400.000	
alte imobile		47.917.000	129.000.000
Mobilier:			1
Conturi diverse:			19.183.740
			4.397.765.155

PASIV

PASIV	LEI	
Capital social		280.000.000
Fonduri de rezervă: Rezervă legală		134.500.000
Fonduri de amortizment: pentru creanţe dubioase	129.610.146	
pentru imobile	18.000.000	147.610.145
Depuneri spre fructificare: *Din ţară:* la vedere:		
cu livret de economie la purtător	22.916.389	
cu livrete de economie nominative	684.606.586	707.522.975
	2.666.414.396	
Creditori: *Din ţară:* *Din străinătate:*	280.756.576	2.947.170.972
Angajamente de reescont: *In ţară:* 1. *Corente:*		
la B. N. R. efecte scont şi cambii de circulaţiune	11.073.000	
la B. N. R.	30.164.537	41.237.537
Cecuri şi ordine de plată emise: *Simple:*		
cu plata în ţară	24.350.593	
cu plata în străinătate	4.590.324	28.940.917
Dividente neridicate		3.651.765
Conturi diverse		21.667.598
Conturi tranzitorii		6.551.558
Beneficiu net: report din anul precedent	21.110.670	
beneficiul anului curent	57 801.014	78.911.687
		4.397.765.155

CONTUL PROFIT ŞI PIERDERE

la 31 Decembrie 1937

DEBIT

DEBIT	LEI	
Cheltueli de administraţie; Salarii şi indemnizaţii	89.420.940	
Diverse	19.379.630	108.806.613
Impozite şi taxe		1.495.173
Dobânzi plătite: La depuneri	19.965.563	
La rescont	8.083.164	
La alţi creditori	71.370.150	99.418.877
Amortismente: La creanţe dubioase	6.603.282	
La imobile	5.514.000	12.117.282
Beneficiu net: Reportat din anul precedent	21.110.673	
Beneficiul anului curent	57.801.014	78.911.687
		300.747.632

CREDIT

CREDIT	LEI	
Report diu beneficiile anului precedent.		21.110.672
Dobânzi încasate: de la portofoliul de scont	58.008.667	
de la debitori	126.761.303	184.769.980
Comisioane încasate		54.563.581
Venitul portofoliului de titluri din cupoane exigibile		18.687.373
Venitul participaţiunilor		4.019.365
Venitul imobilelor		696.253
Beneficii diverse		10.079.800
Incasări din creanţe amortizate		6.820.607
		300.747.632

Preşedintele Consiliului de Administraţie, **C. I. C. BRĂTIANU**

Membrii: **Al. N. Ştefănescu, D. D. Bragadiru, G. Corbescu, Em. Dan, C. D. Dimitriu, Hercule D. Fulga, Al. Lapedatu, Prof. Dr. I. Mrazec, Ionel Pop, I. Răducanu, I. I. Stănculeanu.**

Director General, **I. SĂVESCU**

Verificat şi găsit în conformitate cu registrele, Codul de Comerţ şi Legea pentru organizarea şi reglementarea Comerţului de Bancă

Cenzori: **Dem. Constantinescu, Expert Contabil, Constant. Georgescu, Ştefan C. Ioan, Al. D. Matak, I. Purcăreanu.**

Şeful Contabilităţii
Director, *I. Saragea*
Expert Contabil

Note, polemici, înfierări

In jurul refuzului d-lui Corneliu Codreanu de a reface unitatea mişcării

In congresul dela 24 Ianuarie a. c. al generaţiei naţionaliste dela 1922 semnatarul acestor rânduri a propus o acţiune pentru reconcilierea luptătorilor naţionalişti din toate taberele şi unificarea frontului mişcării naţionaliste. In acest scop s'a alcătuit chiar o comisiune care să înceapă tratativele intre cele două ramuri mai importante ale mişcării — cuzişti şi legionari — cu speranţa că se va putea găsi o bază de înţelegere care să ducă la realizarea unanim doritei împăcări.

Intrucât d. prof. A. C. Cuza făcuse declaraţii chiar în congres că e pentru o înţelegere cu d. Corneliu Codreanu, comisiunea şi-a propus să ia contact cu şeful legiunei

şi să angajeze negocieri cu el, arătând că şi guvernul şi generaţia care a pornit mişcarea dela 1922 şi ţara doresc contopirea forţelor de dreapta într'un organism puternic care să aplice până la ultimul aliniat programul românizării şi să facă imposibilă revenirea regimului democratic în România. Negocierile acestea ar fi trebuit să ducă la alcătuirea partidului unic.

Din nefericire, însă, iniţiativa din congresul blocului a euşat. Avansurile d-lui A. C. Cuza şi ale foştilor conducători ai studenţimii naţionaliste de ieri s'au izbit de intransigenţa d-lui Codreanu. Acesta nici n'a voit să stea măcar de vorbă cu deputăţia congresiştilor. Printr'o scrisoare pe care s'a grăbit s'o publice în presă, d. Corneliu Codreanu şi-a asumat răspunderea unui refuz categoric, arătând că nu e dispus să primească lecţii de naţionalism dela nimeni, deşi nu ştim să se fi erijat cineva în pedagog naţionalist al legionarismului.

Mişcarea naţionalistă rămâne aşa dar şi mai departe fărâmiţită. E dureros.

Insuccesul acesta care a întristat, suntem siguri, pe toţi soldaţii naţionalismului din toate lagărele, nu trebue însă să ne descurajeze. Noi vom continua să cerem conducătorilor politici: UNIRE. Şi nădăjduim că această unire se va realiza într'o zi chiar peste capul lor.

Al. Gr.

Şobolanii indignaţi

Ziarul şobolanilor protestează împotriva legionarilor care îşi fac propaganda electorală punînd oamenii să jure.

...în loc să-i pună să se înjure, cum fac liberalii...

Ex nihilo nihil

D. dr. Vaida anunţă refacerea cadrelor.

Ca să le refacă trebuie mai întâi să existe.

Cum a devenit banda Inculeţ-Guţă Tătărăscu coproprietară a intreprinderilor „Adevărul"

A apărut o nouă gazetă „democratică" intitulată simbolic „Semnalul".

...Semnalul de alarmă, care va ţipa în zadar căci trenul democraţiei s'a angajat definitiv pe o pantă care se termină în abis...

Dar nu ne interesează destinul presei fără viitor. Vrem numai să se ştie că această foae apare în speluncile din Sărindar şi se imprimă exact în formatul şi caracterele „Adevărului". Chiar linia de conduită a „Semnalului" este aceeaşi cu a fostei gazete jidăneşti şi în paginile sale se întâlnesc aproape toate picioarele anonime care caligrafiau cu gramatica lor specială articolele comandate de Pauker şi Blumenfeld.

Suntem deasemenea informaţi că această fiţuică sărindăreană, condusă de doi prepuşi ai lui Vaida Inculeţ şi Guţă Tătărăscu — coproprietarii (alături de vechii jidani) intreprinderilor „Adevărul-Dimineaţa", are în serviciile ei foarte mulţi gazetari evrei.

Şi mai suntem informaţi că banii cu care Guţă Tătărăscu şi Inculeţ au reuşit să cumpere o parte din acţiunile circumcise ale „Adevărului" provin dintr'o operaţie tâlhărească executată în dauna Statului. Se spune că cei doi afacerişti liberali, informaţi la vreme de jena financiară în care se găseau vechii patroni semiţi, au preluat asupra lor o importantă datorie dela Banca Naţională a acestora, obţinând în schimb câteva pachete de acţiuni în Sărindar. Tătărăscu şi Inculeţ n'au scos prin urmare niciun gologan din punga lor când au intrat în coproprietatea uzinelor de maculatură otrăvită, toată escrocheria săvârşindu-se astfel în dauna Statului.

Conducerea B. N. R. şi ministerul de finanţe au obligaţia să vină cu preciziuni. Altfel vom fi siliţi să vorbim mai mult.

Rectificare

Intr'o notă apărută în numărul trecut al acestei reviste s'a strecurat o eroare pe care este elegant s'o reparăm: d. Paul Sterian a fost prezentat drept evreu — şi nu e.

Legaliştii dela „Viitorul"

„Viitorul" protestează contra miniştrilor naţionalişti care abuzează de „legiferarea prin decrete-legi".

...Ştiindu-se că acest abuz e doar un privilegiu exclusiv liberal.

Se agită Bestia

Const. Argetoianu, cunoscutul răufăcător dela Breasta, este foarte agitat dela un timp încoace. El aranjează aproape zilnic întrevederi în culisele vieţii politice, ţine „mari" adunări populare acasă la cei 5—6 partizani bestialişti, dă comunicate la jurnal aci că nu candidează, aci că e gata să se sacrifice din nou pe altarul patriei candidând şi aranjînd diverse carteluri, face, însfîrşit, tot posibilul ca să se vorbească de el.

Acest bătrîn tîlhar care a dat ţara doi ani de zile pe mîinile unui guvern de francmasoni, acest bătrîn iresponsabil care anarhizase funcţionarii civili şi armata neplătind salariile, care a stropit străzile Capitalei cu sîngele studenţilor creştini, a desorganizat toată viaţa economică a ţării dîndu-o în arenda trusturilor şi cartelurilor jefuitoare, a batjocorit preoţimea şi biserica, a dat

zeci de milioane Jokei-cluburilor, etc., crede acest ticălos senil că mai poate înşela pe cineva în România, şi că va reuşi să fie luat drept un om nou cînd el e putred tot şi pute a stîrv?

Provocări liberale

Sub titlul „Totul pentru ţară un pericol pentru liniştea şi siguranţa Statului" ziarul „Viitorul" publică un articol plin de patimă şi provocator la adresa mişcării legionare.

Exact ca în perioada premergătoare prigoanei din 1933, oficiosul liberal încearcă să otrăvească sufletul ţării, asmuţînd autorităţile asupra tineretului naţionalist şi calomniind pe conducătorii acestuia.

In perversitatea lor fără egal, liberalii vor să vadă pe naţionaliştii dela guvern şi pe cei din opoziţie încăerîndu-se şi exterminîndu-se unii pe alţii. Ei vor totodată să alarmeze străinătatea inventând primejdii imaginare ca să obţină din partea ei — ca şi în 1933 — sprijin pentru a lichida naţionalismul românesc, şi a restaura democraţia internaţională.

„Viitorul" să ştie că manevra lui a fost demascată. Şi naţionaliştii să ia seama: li se pune cuţitul în mînă ca să se sfîşie între dînşii ca chiorii.

Un dorobanţ mai puţin

D. Eduard Mirto a demisionat din partidul „Ponfului rominesc".

De aci încolo fostul fruntaş valachist se va devota exclusiv îndeletnicirii de Nene al băilor Griviţa.

Culturalizarea... alegerilor

„Dreptatea" ne informează că guvernul ţine întruniri electorale în şcoli.

Era şi de aşteptat din partea unui guvern de academicieni şi literaţi!

Manifestaţie pentru „Cagularzi"

Zeci de mii de foşti combatanţi au luat parte la o întrunire ţinută la Vélodrome d'Hiver cu scopul de-a reclama punerea la regim politic a foştilor luptători, azi deţinuţi la Santé.

Oricare ar fi insinuările agenţilor provocatori, e nedemn ca oameni de talia generalului Duseigneur şi-a ducelui Pozzo di Borgo, eroi ai marelui război, să fie amestecaţi în toate mârşeviile ce se atribuie sperietoarei cagularde.

Indignarea cetăţenilor nu se poate stăpâni la gândul că, la 7 Ianuarie, generalul Duseigneur, convocat la cabinetul judecătorului de instrucţie, a fost aruncat — cu cătuşe la mâini, — într'o dubă a poliţiei, alături de doi borfaşi.

Contra unor astfel de tratamente se ridică conştiinţa publică.

Mâna Moscovei

CANDIDE. — D. Chautemps se îndoeşte de existenţa unui conflict între patroni şi muncitori. Spre a nu se compromite şi spre a fi în nota vremii, aruncă şi el vina, când pe unii, când pe alţii, însă presupusul diferend nu poate fi, — în cel mai rău caz — decât un accesoriu.

Diferendul fundamental rămâne cel dintre statul francez şi statul rus, între guvernul francez şi agenţii ruşi care guvernează împotrivă-i o bună parte a Franţei. Problemul social şi corporativ, trece pe planul al doilea. Pentruce să se procedeze la elaborarea unor noui legi, când pe cele vechi nu s'a gândit nimeni să le aplice?

Pacea socială s'ar restabili dela sine, dacă ar fi negociată între francezi. Cum scrie d. Albert Petit în „Debats": „răul este că totul depinde de-un partid care nu e francez, care se apără să nu fie şi care nu se ascunde să stea în serviciul unui guvern străin".

CONCURS DE ANECDOTE ANTISEMITE

Sfarmă Piatră institue un concurs de anecdote create pe seama evreilor. La acest concurs poate participa oricine. Anecdotele vor fi trimise redacţiei noastre care le va tria şi va publica pe cele mai bune în mod succesiv în revistă.

Cele mai reuşite bucăţi vor fi premiate, autorii lor (sau cei care le vor fi cules) primind:

Premiul I: O colecţie legată a revistei „Sfarmă Piatră" şi un abonament pe o jumătate de an.

Premiul II: O colecţie legată revistei „Sfarmă Piatră" şi un abonament pe trei luni.

Premiul III: O colecţie legată a revitsei „Sfarmă Piatră".

P. S. Am primit la redacţie numeroase răspunsuri la concursul nostru de anecdote pe seama jidanilor. Cei mai mulţi dintre concurenţi au înţeles însă greşit intenţia noastră şi s'au apucat să înşire diverse istorioare în versuri.

Nu, domnilor, noi nu vrem să vă punem la munci. Dv. puteţi câştiga premiile noastre mult mai uşor: culegând din circulaţia orală una (două-trei) dintre anecdotele de haz cu eroi jidani şi trimiţându-le lui Sfarmă Piată în Bucureşti.

Sfarmă-piatră

LEI 6. — Anul IV, Nr. 113
Joi 3 Februarie 1938

Director: AL. GREGORIAN

Redacția și Administrația
Str. Domnița Anastasia, 16. — Sectorul 1
Telefon: 3-76.05

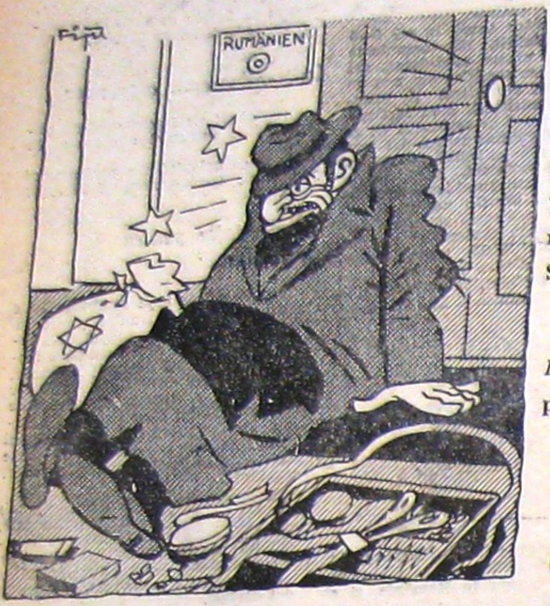

Stânga: Situația jidanilor din România văzută de caricaturistul ziarului „Der Stürmer".

Dreapta: Regimul presei în Franța

(Gringoire)

Vicent Auriol. — Opera noastră!
(Gringoire)

EFECTELE PACTULUI FRANCO-SOVIETIC

La început | Astăzi
(Guerin Meschino).

„Președintele Azana continuă să conducă carul republicei spaniole". *(Occident)*

Stânga: Ahasverus modern
(Der Stürmer)

Dreapta: Doctorul către d. Chautemps: — Ah, domnule Președinte, este o boală îngrozitoare. Când o iei, scapi foarte greu de ea!
(Gringoire)

VIRUSUL MOSCOVIT

TIPOGRAFIA ZIARULUI „UNIVERSUL", BUCUREȘTI, STRADA BREZOI ANU, 23—25